

MATIČÁK

říjen 2022

Základní škola Ostrava, příspěvková organizace, Matiční 5

OBSAH:

Úvodník

Výroční zpráva Školního parlamentu 2021/2022

Ohlédnutí za koncem školního roku 2021/2022:

Atletický trojboj

NBA junior cup

Den policie s majáčkem

Výlet na Štramberk

Setkání s ukrajinskými žáky

Deník uprchlice: Míša si zamiloval českou školu (Magazín PATRIOT – se souhlasem p. Jaroslava Baďury)

Napsali jsme do Afriky

První školní den 2022/2023

Setkání s dravci

Podzim

Sběrový týden

Redakční rada

Pozvánka na „Halloweenskou cestu“

Poděkování Moment

Uzávěrky Maticáku pro školní rok 2022/2023

Milí žáci,

první číslo Matičáku v novém školním roce je už zase na světě a já mám možnost vám všem popřát do nového školního roku mnoho úspěchů ve škole i v osobním životě. Čeká vás opět mnoho práce a já doufám, že vám ji zpříjemní dvě věci, za které jsem osobně velmi rád, a to právě proto, že obě jsou výsledkem vašeho zapojení do společného života školy. Mám na mysli nové zvonění a knihovny, které jsou vám dostupné během pobytu ve škole.

Participativní rozpočet, akce, při které vymýšlíte, co byste rádi změnili ve škole, bude pokračovat i v tomto školním roce a já už se těším na vaše nápady, které budeme moci opět rychle realizovat.

Druhou věcí, se kterou se s vámi chci podělit v tomto úvodním čísle Matičáku, se týká právě vašeho časopisu. Jsem velmi rád, že v rámci druhého stupně začal na naší škole působit publicistický kroužek, který se kromě jiného prakticky zaměřuje na práci pro tento váš časopis. Věřím, že tato redakční rada obohatí a ještě více zatraktivní náš časopis, který je tu s námi již sedm let.

Mgr. Vladimír Matuš

Školní parlament 2021/2022

Školní parlament má na naší škole již mnohaletou tradici. Prostřednictvím Školního parlamentu mohou zvolení zástupci tříd tlumočit dotazy, připomínky a návrhy, nespokojenost spolužáků, podílet se zlepšení školního prostředí. Schůzky probíhají jednou za měsíc za přítomnosti koordinátora. Žáci se zdokonalují v komunikaci s dospělými, navzájem si naslouchat, jednat jménem svých spolužáků a v neposlední řadě se učí týmové spolupráci. Zástupci jsou voleni vždy na jeden školní rok od 2. do 9. třídy a obvykle jsou dva. Jedním z úkolů je podílet se v součinnosti s ostatními členy Školního parlamentu na přípravě a organizaci sportovních, kulturních nebo společenských akcích.

Ve školním roce 2021/2022 jsme se v prvním pololetí nemohli scházet, přesto se nám podařilo přes MS Teams domluvit spoustu aktivit, které jsme se snažili v průběhu roku realizovat.

Na prvních on-line schůzkách jsme zvolili předsedu a dva místopředsedy Školního parlamentu pro školní rok 2021/2022. Předsedkyní byla zvolena Kateřina Jeřábková z 9.B, 1.zástupce Hana Janečková z 9.B a 2. zástupce Adéla Michálková z 6.A.

Za naši celoroční činnost vypovídá řada uskutečněných akcí, které se setkaly s pozitivními ohlasy.

Jako první z jmenovaných stojí za zmínku Halloweenská cesta, která se konala v říjnu 2021 v Komenského sadech a byla spojena s lampiónovým průvodem. Přišlo téměř 200 dětí, které plnily úkoly na stanovištích s podzimní tematikou. Na přípravě se podíleli žáci 2.stupně.

V listopadu 2021 jsme uspořádali **Piškvorkový turnaj**. V první fázi turnaje proběhla třídní kola a vítězové se utkali ve finále rozdělení dle věkových kategorií.

Prosinec se nesl v duchu vánočních tradic, kdy 1. stupeň navštívil Mikuláš s čertem a anděly. V připraveném programu žáci zpívali písničky, přednášeli básně, za což je Mikuláš všechny odměnil.

Adventní čas jsme věnovali výzdobě jednotlivých tříd. Na základě hodnocení poroty složené z členů Školního parlamentu, byli vítězové po zásluze odměněni pizzou přímo od pana ředitele.

V lednu 2022 jsme vyhlásili výtvarnou soutěž o nejpovedenějšího **Sněhuláka Huhuláka**. Za využití nejrůznějších materiálů, bylo žáky vyrobeno 20 sněhuláků. Dalších 50 prací tvořily kresby žáků.

Únor 2022 patřil lásce, a tak v **Den svatého Valentýna psali** žáci vzkazy, které házeli do obrovského červeného papírového srdce. Úkolem zástupců Školního parlamentu bylo psaníčka roztřídit a roznést po škole přímo k jejich adresátům.

O Velikonoční jarmark, který byl novinkou v připravovaných akcích, žáci projevíli nebývalý zájem. K pohodové atmosféře nadcházejících velikonočních svátků přispěly děti společně s rodiči a prarodiči. Vlastnoruční výrobky a dobroty si návštěvníci jarmarku mohli zakoupit na školních chodbách.

Následující akce nazvaná „**Den bez batohu**“ připomněla, že ne všechny děti na světě mají v čem nosit učen. Abychom to odlehčili, přinesli jsme si učen ve všemožných náhradních „taškách“.

V květnu 2022 jsme se zaměřili na výběr nejlepších pokrmů v naší školní jídelně. Týden oblíbených jídel formou hlasování, ze kterého vznikl výběr nejoblíbenějších jídel. Ve výsledku si pak sami žáci vytvořili pod dohledem vedoucí školní jídelny jídelníček, složený z nejoblíbenějších obědů, ovšem za předpokladu splnění potravinového koše.

Po celý školní rok 2021/2022 jsme se snažili získat **ocenění Světová škola. A podařilo se!** Prestižní ocenění si vyzvedli zástupci Školního parlamentu a paní učitelky 15. června 2022 v Praze. Věnovali jsme se jednomu z globálních témat – propojenosti světa a vzájemné závislosti. Cílem bylo finančně podpořit žáky vybrané africké školy, a to na sportovní akci, která se konala 1. 6. 2022 – přesně v den oslav Mezinárodního dne dětí. Pozvali jsme děti z blízkého okolí, aby si svůj svátek užily na šestnácti stanovištích se zábavnými pohybovými aktivitami. Děti s rodiči si nejen zasportovaly, ale také mnozí přispěli dobrovolnou finanční částkou. Na akci pomáhala cca třicet dobrovolníků, žáci školy, učitelé i pan ředitel. Vybralo se 8 040 Kč a finanční prostředky byly na místě předány koordinátorce Aleně Machálkové, která je dobrovolnicí pracující pro organizaci Bookfeeding Projekt zabývající se výstavbou knihoven na celém světě. Žáci naší partnerské školy v Sierra Leone ve městě Rokupr si zakoupí nové knihy do nové knihovny a učebnice do dalšího školního roku.

Rovněž jsme se zapojili do celoškolského projektu participativního rozpočtování s názvem „**Péběčko**“, které je pod záštitou Úřadu Moravská Ostrava a Přívoz, odbor školství. Podali jsme vlastní **návrhy, jak zlepšit prostředí a atmosféru** v naší škole. K dispozici byla celková částka na Péběčko pro Matičáky ve výši 40.000 Kč. Vítězný projekt byl ve škole realizován do konce listopadu 2022. Vyhrálo jiné zvonění než klasické a knihovny do obou našich škol.

Ani poslední dny školního roku 2021/2022 členové školního parlamentu nezaháleli.

V pondělí 20. 6. 2022 přijali pozvání na společnou akci Parlamentu dětí a mládeže města Ostravy a městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz, která nesla název „**BO NÁM TO NENÍ JEDNO, MOAP**“. Jednalo se o setkání zástupců žákovských parlamentů tří základních škol zřizovaných městským obvodem Moravská Ostrava a Přívoz a jejich koordinátora. Věnovali se především výměně zkušeností mezi školami a činnosti žákovského parlamentu.

V pátek 24. 6. 2022 vyrazili do centra Ostravy. Cíl byl jasný, zahrát si únikovou hru Hackerovo doupě v TheChamber. Parlamentáci jsou velmi šikovní, hru pokořili a šťastni vyrazili na zmrzlinu, kterou si za celoroční skvělou práci zasloužili.

Na závěr lze konstatovat, že školní parlament se po covidové pauze vrátil v plné síle a všichni se rychle zapojili do práce. Kladně hodnotím, že se žáci mohli vyjádřit k problémům, které je trápily. A že těch témat bylo – namátkou například chování na toaletách, používání mobilních telefonů, kola a koloběžky do školy apod. O problémech ve škole jsem diskutovala

přímo s vedením školy a stanovisko vedení školy jsem vždy na schůzce Školního parlamentu přednesla zástupcům tříd.

Školní parlament opět funguje a zástupci tříd plní na jedničku funkci jakýchsi styčných důstojníků mezi třídou a třídní učitelkou nebo koordinátorkou Školního parlamentu na straně jedné a vedením školy na straně druhé. Musím ocenit i kooperaci mezi žáky různých ročníků, ukázalo se, že jde o přípravu na reálný občanský život, který skýtá spousty úkolů a odpovědnosti, jenž se žáci právě v parlamentu učí přijímat. Cílem Školního parlamentu je měnit věci kolem sebe ve školním prostředí, a to vše přispívá k příznivému klimatu celé školy.

Mgr. Marcela Macurová
Koordinátor ŠP

ZŠ MATIČNÍ JE SVĚTOVOU ŠKOLOU

20/9 2022

Základní škola Ostrava, Matiční 5, příspěvková organizace obdržela na konci minulého školního roku titul Světová škola. Stala se tak teprve **čtvrtou běžnou základní školou** v Ostravě, **která získala toto prestižní ocenění**. Základem tohoto úspěchu byli aktivní žáci ze školního parlamentu, které podpořili jejich pedagogové. Podmínkou získání titulu je přítomnost globálních témat nejen ve výuce, ale i v celkovém životě školy. V případě ZŠ Matiční je to zejména podpora partnerské školy v Sierra Leone, která spočívá v organizování dobročinných akcí s dobrovolným finančním příspěvkem. Koncept Světové školy je v české republice rozvíjen od roku 2006 a to díky stejnému mezinárodnímu projektu, který si u nás vzala pod záštitu společnost Člověk v tísni. Základní filozofie projektu je založena na podpoře vzdělávání a přípravě žáků pro reálný život v globalizovaném světě a skládá se ze tří metodologických kroků: uč se – zjišťuj – jednej.

(zdroj: web Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz)

Před prázdninami se konal **atletický trojboj** na ZŠ Porubské. Z naší školy se jej zúčastnil tým ve složení:

Nela Stránská a Magdalena Chudá ze IV. A, Anna Wojnarovská a Simon Chovanec ze IV.B a Michal Václavík a Jakub Filip z V. D.

Děti soutěžily ve skoku do dálky, hodu kriketovým míčkem, sprintem na 50m a štafetovým během a všechny disciplíny zvládly.

Těsně před koncem školního roku basketbalisté z třetích až pátých odehráli druhé kolo **NBA junior cupu**. V tomto turnaji jsou všechny týmy pojmenovány podle slavných basketbalových týmů a mají i jejich dresy - naše škola hraje za New York Knicks. Naši basketbalisté získali druhé místo a postup do krajského kola.

Gratulujeme!

Finále NBA cupu

Minulý školní rok se basketbalový tým naší školy probojoval až do konferenčního finále. To znamená, že se dostal mezi nejlepších 8 týmů z celého východu ČR!

O postup do velké finále se hrálo letos v říjnu v Basketpoint aréně ve Frýdku Místku. I když náš tým bojoval statečně, do Prahy nepostoupil.

I tak ale gratulujeme všem hráčům:

Tomášovi Maierovi ze III. A, Vítkovi Výstrkovi a Jáchymovi Figalovi ze IV. A, Davidovi Duwallovi a Matyášovi Halfarovi ze IV. B, Matoušovi Semanovi, Filipovi Martynkovi a Nikolasovi Sobkovi z V. A, Anně Wojnarovské a Sofii Heroldové z V. B a Maxovi Šimonkovi ze VI. A.

Byly to skvělé hry!

Mgr. Markéta Havlová

Dne 3. 6. 2022 se žáci VII. C zúčastnili akce "**Den policie s majáčkem**" v Dolní oblasti Vítkovic. Strávili jsme příjemné dopoledne prohlídkou policejní a vojenské techniky. Součástí prezentace byla i vozidla Integrovaného záchranného systému, která jsme si mohli nejen prohlédnout, ale také doslova prolézt a osahat.

Kluci i holky měli velký zájem o vyzkoušení krátkých i dlouhých zbraní AČR. Byli jsme svědky ukázky práce policejních psovodů, speciální zásahové jednotky i pořádkové jízdní policie na krásných starokladrubských koních.

Akci jsme si báječně užili a určitě bychom ji příště doporučili i dalším třídám.

Mgr. Jan Martinec

Dne 8. 6. 2022 jela třída VII. C na školní **výlet do Štramberka**.

Sraz byl už v 6,45 ráno před Hlavním vlakovým nádražím Ostrava.

Hned samotné vstávání tak bylo pro mnohé z nás výzvou. Po příjezdu do Štramberka jsme si prošli město a dobrou náladu nám nezkazil ani lehký, ale soustavný deštík.

Navštívili jsme Štramberskou Trúbu, muzeum Zdeňka Buriana, jeskyni Šipka a mini ZOO na náměstí.

Dokonce jsme si vyšlápli na rozhlednu Bílá hora a nakonec se za tento výkon odměnili výborným obědem v místní pizzerii.

S nakoupeným místním cukrovím ve tvaru ušních boltců jsme kolem 16. hodiny dorazili zpět do Ostravy – utahání, ale plní zážitků.

Mgr. Jan Martinec
Mgr. Radek Fanta

Naše setkání s Ukrajinci

Ve středu 8. 6. 2022 se skupina žáků z IX. A a IX. B, kteří se už čtvrtým rokem učí ruštinu, vydala společně s paní učitelkou Mgr. Janou Koníčkovou na budovu 1. stupně, aby si všichni otestovali své znalosti cizího jazyka nejlepším možným způsobem.

V jídelně se setkali se všemi ukrajinskými žáky jak z prvního, tak i z druhého stupně. Bylo to poprvé, co se všech šestnáct ukrajinských žáků vidělo mezi sebou.

Každá dvojice deváťáků dostala přidělené dva ukrajinské žáky. Pokládali jim předem připravené otázky, které se týkaly věku, zálib, oblíbených českých slov, místa, odkud k nám přišli, ale také toho, jak se jim líbí v naší škole, který předmět mají rádi. Jejich odpovědi si pečlivě zaznamenali a využili v hodině ruského jazyka.

Věříme, že vzájemné setkání obohatilo všechny žáky a že přispělo k tomu, aby se naši ukrajinští spolužáci cítili v novém prostředí lépe.

Vojtěch Matuš, 9. A (šk. rok 2021/2022)

Ortografická mapa se středem na Ukrajinu, autor: M. Bitton, zdroj: Wikipedie

Na webové stránce Magazínu PATRIOT je článek, který se týká žáka naší školy. Se souhlasem pana šéfredaktora Jaroslava Baďury mohu zveřejnit článek a podělit se o jeho znění i s čtenáři našeho Matičáku. Mám radost...

Mgr. Sylva Kristiánová

(<https://www.patriotmagazin.cz/denik-uprchlice-misa-si-zamiloval-ceskou-skolu-z-ukrajiny-prisla-smutna-zprava>)

Deník uprchlice: Míša si zamiloval českou školu, z Ukrajiny přišla smutná zpráva

Oksana Liashenko utekla se svým šestiletým synem Míšou z města Dnipro (bývalý Dněpropetrovsk). Portrétní fotografka se stala spolupracovnicí Magazínu PATRIOT a píše i fotí svůj ostravský deník.

Malý Míša chodí do české školy, ale dálkově studuje i tu ukrajinskou. Foto: Oksana Liashenko

Letošní září letos uběhlo rychleji než kterýkoli jiný měsíc.

Škola zabere spoustu času. Míšovi se daří v první třídě, teď máme čas na studium na dvou školách, chodíme do české školy a studujeme i online školu ukrajinskou.

Miša do školy chodí rád, dobře komunikuje s dětmi i paní učitelkou. Ze všeho nejvíc miluje matematiku, už dlouho počítá a sčítá různě velká čísla. A taky má rád písničky v češtině, to mě překvapuje, protože někdy nechápe jejich smysl, přesto doma nadšeně zpívá a já mu překládám texty, možná bychom měli zkusit zjistit, zda nemá talent na hudbu.

V Česku a na Ukrajině je odlišný systém známkování ve škole. Tady v Česku je nejvyšší známka jednička a na Ukrajině je to naopak nejhorší známka, protože se tam boduje a to nejvyšší a tedy i nejlepší ocenění je dvanáct bodů.

Miša si počítá známky z češtiny a ví, jak si vede podle ukrajinského dvanáctibodového systému. Přihlásili jsme se do školních klubů, začínají velmi brzy, už od října.

Nyní se mnoho Ukrajinek vrací domů, v těch regionech, kde není neustálé ostřelování, je relativně klid, je to téměř celý západ Ukrajiny.

Jsou tací, kteří jdou dál do Ameriky, Anglie. Jedna moje kamarádka nečekaně dostala se synem víza do Ameriky a rozhodla se tam odletět, její kamarádka tam žije už dlouho a pomáhá jí s hledáním bydlení a ateliéru, protože je umělkyně.

Dostali jsme velmi smutnou zprávu z domova na Ukrajině - soused nám zemřel na frontě, bylo mu pouhých 43 let, na pohřbu bylo asi sto lidí, byl tam celý náš dům.

Moje rodné město Dnipro bylo znovu napadeno ruskými raketami, tentokrát uprostřed noci, vzplál obrovský požár a byl zničen jeden podnik. Ale to nejstrašnější je, že rakety namířené na poklidné obytné budovy zabíjejí malé děti, které spaly.

Životy milionů Ukrajinců se navždy změnily a ztráty bohužel nejsou nevyhnutelné, protože válka je vždy spojena se smrtí tisíců lidí.

Nyní spěcháme žít, takže pokud odložíme naše dobré skutky a sny na později, pak to později nemusí vůbec přijít....

Napsali jsme do Afriky

V červnu 2022 napsali žáci V. B s paní učitelkou Mgr. Lucíí Svobodovou dopisy žákům do partnerské školy v Sierra Leone. Po dvou měsících žáci v Africe dopisy dostali. Pan ředitel naší partnerské školy v Rokpuru zatím poslal jen fotky elektronickou poštou, protože na papírové dopisy si budeme muset ještě chvíli počkat.

Mgr. J.Wágnerová, Mgr. M. Macurová

První školní den začne pro prvňáčky už ráno při oblékání. Sváteční oblečení bývá připravené už večer, aktovka čeká hned u dveří a všichni mají zapnuté foťáky, kamery, aby vše zdokumentovali.

První školní den by prvňáček chtěl mít s sebou už i aktovku, ale to není zatím třeba, protože první školní den nebývá příliš dlouhý a nese se spíše v seznamovacím duchu. Ve většině škol netrvá déle než hodinu, ale i tak se na tuto slavnostní chvíli nezapomíná po celý život.

Přejeme všem prvňáčkům úspěšnou školní docházku.

Mgr. Sylva Kristiánová

Foto: Mgr. Denisa Ďuríková

V úterý 27. 9. 2022 probíhala **prezentace a ukázky dravců**. Naši žáci si mohli prohlédnout druhy dravých ptáků, žijících a lovících nejen u nás, ale v podstatě na všech světových kontinentech. Kromě nádherných exemplářů denních lovců byli k vidění i dravci noční – sovy. Mezi nimi i nejmenší sovička – Kulíšek nejmenší. Kromě typických lovců byli k vidění i zástupci mrchožroutů – sup.

Při ukázce jsme měli možnost na vlastní oči pozorovat kriticky ohrožené dravé ptáky, jak ve svém (téměř) přirozeném prostředí létají zcela volně, ale dokonce si i dravce pohladit.

Mgr. Sylva Kristiánová

SBÍRÁME STARÝ PAPÍR

SBĚROVÝ TÝDEN PROBĚHNE

od 17.10.- 21.10.2022

KDY? 7.00 - 8.00 hodin

KDE? hřiště ZŠ 30. dubna 20

ODMĚNOU PRO NEJLEPŠÍ SBĚRAČSKOU TŘÍDU
BUDE FINANČNÍ PŘÍSPĚVEK NA TŘÍDNÍ AKCI
(kino, výlet,...)

papír přivezte zvážený, kilogramy nahlásíte
paní třídní učitelce.

ČESKÉ OBYČEJE – podzim

Milé děti,

v letošním roce si budeme povídat o obyčejích a svátcích, které se dodržují a slaví v naší vlasti, České republice. Možná některé budete znát, některé sami, se svými rodinami slavíte. V takovém případě bude určitě zajímavé podělit se o své zážitky a rodinné zvyklosti s ostatními kamarády.

V první řadě si řekneme, co to ty lidové obyčeje, nebo lidové svátky, vlastně jsou. Můžeme si je popsat jako určitou skupinu společenských obyčejů, zvyků a obřadů, které se slaví a připomínají pravidelně každý rok, a to ve stejném období. Jsou typické pestrými paletami tradičního chování, ke kterým patří speciální rekvizity, jako například hudba, písničky, tanec, různé texty nebo gesta. Tyto obyčeje a svátky jsou velmi staré, ale v průběhu let se mohou i ony trochu měnit.

Lidové obyčeje, svátky, slavnosti a zvyky byly dříve spojeny především se změnami, které probíhají v přírodě. Byly to fáze měsíce a roční období. Slavilo se jaro a probouzení přírody. V létě se slavila sklizeň úrody. Podzim a zima patřily především svátkům, spojenými s mlhavým podzimním počasím, ukládáním přírody ke spánku, a především s Vánocemi. Kdysi dávno neexistovaly hodiny a kalendáře, jak je známe dnes. Lidé se proto hodně orientovali právě podle těchto obyčejů a svátků. Mnoho zvyků se provádělo na vesnici, protože zde byli lidé s přírodou, a jejími zákonitostmi, spjatí více než lidé ve městě. Existovaly tam třeba báby bylinářky, které uměly uvařit z bylinek lektvary

proti nemocím, proti uhrnutí. Existovali i zaříkavači, kteří zaříkávali proti zlým duchům a uhrnutí, vykuřovali domy a chlévy. Lidé věřili, že když zapálí ohně nebo svíce, ochrání je to proti nemocem a pohromám. Ale to určitě znáte i z pohádek.

My si dnes povíme něco o svátcích, které se slaví na podzim. Jedním z nejvýznamnějších svátků je **svátek svatého Václava**, patrona české země, který se slaví 28. září. Konec října je věnován posvěcení neboli hodům (na Moravě).

Svatý Václav byl český kníže a světec, který je hlavním patronem českého národa a rovněž je symbolem české státnosti.

Byl to velký bojovník a vždy se staral o to, aby mohl žít český národ v klidu a míru. I když prohrál válku se saským králem, podařilo se mu, díky jeho schopnostem, uchovat samostatnost naší české země. V dobách, kdy Václav žil, byl boj o trůn a knížecí stolce těžký a krutý. Bylo celkem běžné, že nepohodlní šlechtici byli pobiti, aby jejich místo obsadili jiní. To samé se stalo i Václavovi, když jej nechal zabít vlastní bratr. Pro svou oddanost českému národu, odvahu a pracovitost (vlastnoručně pěstoval víno a obilí pro svatá přijímání), pečoval

o chudé, nemocné, stavěl kostely. Snažil se vést lidi k pokoře, slušnosti a střidmosti. Vše, co dělal, dělal pro svou českou zemi a hrál důležitou úlohu při vytvoření české státnosti. Jako poděkování za jeho činy slavíme svátek svatého Václava, patrona české země.

Posvěcení neboli hody jsou svátkem, který se označuje jako posvěcení od posvěcení chrámu. V těchto dnech se nepracuje, lidé se radují a hodují. Je to období po těžké práci, která byla spojena se sklizní úrody v letních a podzimních týdnech. Hlavním důvodem těchto slav-

svátku se propojují zvyklosti rodinné, obecní, světské i církevní. Posvěcení se slaví třetí říjnovou nedělí, po svátku svatého Havla. Toto datum určil císař Josef II. roku 1786 pro celou zemi, protože do té doby byl termín nejednotný. Hody trvají tři dny a každý den má svoje zvláštnosti, od kterých se odvíjí jeho příprava. Sobotnímu stavění máje předchází důkladná příprava. Kromě čištění a spojování máje se staví ještě přístřeší pro muzikanty. Vykopat jámu, do níž se mája (strom, který je ozdobený věncem), je prací loňských stárků. Stárek byl volený vedoucí skupiny mládenců.

ností tedy bylo především vyjádření vděčnosti a poděkování za dobrou úrodu. Odtud možná pochází moravský výraz **hody** – hodovat. K posvěcení – hodům se připravovalo mnoho pokrmů.

Podzim je nádherné roční období, takže kromě oslav svátků můžete podniknout i nejrůznější výlety a činnosti, které jsou s ním spojené. Čím je podzim charakteristický?

Sluníčko ještě hřeje, příroda je plná barev a my můžeme užívat všeho, co nám podzim nabízí. Na stromech je ještě ovoce, sklízí se zbytek roční úrody. Když se zeptáte vašich

prarodičů a rodičů, určitě vám rádi poví, jak se pekly v ohni brambory.

Když bude třeba o víkendu hezky, vezměte své rodiče, prarodiče, sourozence nebo kamarády a vydejte se seznámit se s „dary podzimu“. Co to znamená? Seznamte se s podzimními pracemi, abyste věděli, co se děje před tím, než se vám na talíři objeví oběd nebo večeře. Využijte svých smyslů (chuť,

hmat, čich). Vyzdobte si pokojíček tím, co jste našli v přírodě. Takové výlety můžete podnikat kdykoliv, kdy vám to dovolí počasí a čas. Vždy najdete něco nového, co vás v přírodě

překvapí. No, a když budete takové rodinné výlety pořádat všichni, ve škole si o nich můžete s kamarády povídat. Takovým sdílením zážitků si můžete navzájem předávat náměty na další výlety.

Co vše tedy můžete dělat? Můžete si udělat panáčka z brambor. Ale před tím se podívejte, kde brambory rostou, zeptejte se, jak a kdy se sadí, jak se o ně musíme starat, aby nám jich vyrostlo co nejvíc. Z brambor si můžete udělat razítka – vyřežete si jakýkoliv motiv a s kamarády si potom můžete své výrobky vyzkoušet.

Všichni asi máte rádi popcorn. Víte ale, jak a kde roste kukuřice? Zkuste někde ve svém

abyste viděli, jak těžká práce to kdysi byla, když nebyly stroje a různá zařízení. Rovněž tady si zjistíte, jaké druhy obilí znáte, jak se osívají pole a co to jsou dožínky. Můžete si vyrobit dožínkový věnec.

Podívejte se na rostliny. Víte, jak jsou krásně rovné? Ke svému růstu potřebují vzduch a sluníčko. Proto se za sluníčkem tak vytahují. Zkuste se každý den takto vytahovat ke sluníčku a vyrovnat si záda. Ze sezení ve škole nebo u počítače máte určitě záda kulatá a bolavá. Když se budete natahovat ke sluníčku každý den, budete krásně rovní jako rostlinky.

Když už počasí nebude výletům moc přát, a budeme muset víc času trávit doma, bude moc fajn, když budete mít na podzimní přírodu nějaké připomínky – barevné listy, žaludy a kaštiny, ze kterých můžete vyrobit panáčky.

Na závěr si můžete, pod dozorem někoho dospělého, připravit podzimní čaj z jablečných slupek, které usušíme v troubě. Necháme je přejít varem, sce-

okolí najít pole s kukuřicí a pečlivě si rostlinku prohlédněte.

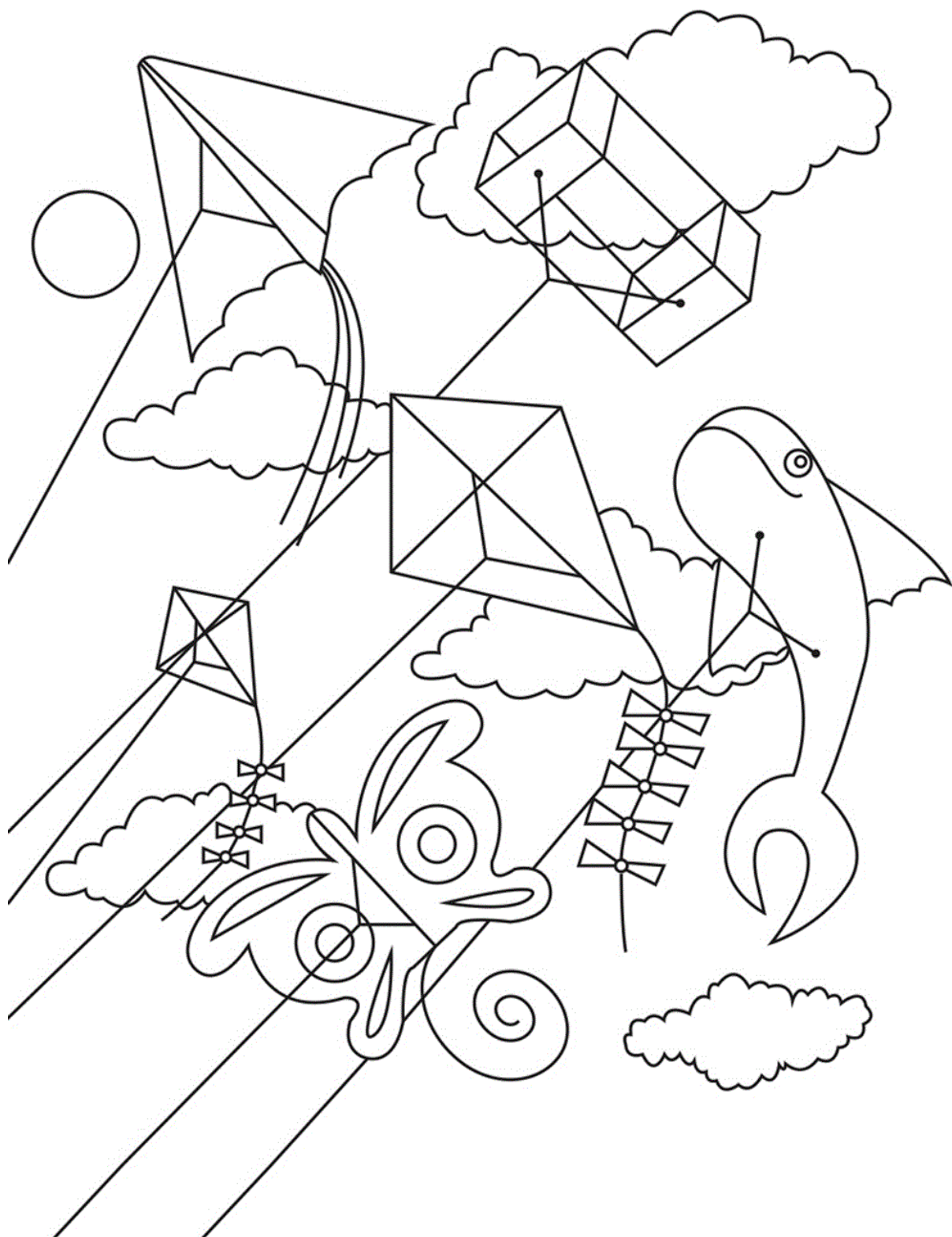
Určitě znáte pohádku „O velké řepě“. Víte, že řepa byla v dávných časech jednou z nejdůležitějších potravin? Naše prapraprababičky ji připravovaly na mnoho způsobů – jako přílohu, polévky, placky, ale i sladké pokrmy. Řepové taštičky s povidly měly děti moc rády. Uměli byste najít pole s řepou?

Můžete si třeba doma zkusit rozemlít ručně trošku obilí,

díme je a nalijeme do hrnečku a ochutíme třeba medem a citronem. S takovým čajíkem si zachováte kouzlo podzimu až do zimy.

Milé děti, doufám, že se vám dnešní nápady líbily a některé z nich budete mít chuť a čas vyzkoušet.

Šárka Janků
září 2022

Úvodník:

Mgr. Vladimír Matuš (ředitel školy)

Zpracování aktuálních informací, grafická úprava, korekce:

Mgr. Sylva Kristiánová (sylva.kristianova@zs-mat5.cz)

Další příspěvky žáků 1. i 2. stupně:

Mgr. Marcela Macurová
Mgr. Jaroslava Wágnerová
Mgr. Markéta Havlová
Mgr. Jan Martinec
Mgr. Radek Fanta
Mgr. Denisa Ďuriková
Mgr. Sylva Kristiánová

zdroj free ilustrací, obrázků:

<http://cz.123rf.com/>
<https://pixabay.com>
<http://www.publicdomainpictures.net/>
<https://freephotos.cc/>
<https://picjumbo.com/>
Wikipedie

vektorové omalovánky - zdroj free:

<http://cz.123rf.com/>

Děkuji vám za spolupráci při tvorbě školního časopisu Matičák.

Vydáno v říjnu 2022 - 35 výtisků.

Srdečně děkujeme za zajištění tisku paní Ing. Kateřině Látalové, Ph.D.

Tisk časopisu Matičák sponzoruje společnost

Základní škola Ostrava, Matiční 5,
příspěvková organizace

Moment
PROSPĚSNÝ SECOND HAND

nasbírala
79,5 kg oblečení
na podporu 6 českých neziskovek.

DĚKUJEME, ŽE JDETE S NÁMI CESTOU UDRŽITELNOSTI A POMOCI.

UZÁVĚRKY MATIČÁKU 2022/2023

6. 12. 2022

2. 2. 2023

31. 3. 2023

2. 6. 2023

